

VENDIM
Nr. 82, datë 18.12.2025

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Marsida Xhaferllari,	kryesuese;
Fiona Papajorgji,	anëtare;
Sonila Bejtja,	anëtare;
Ilir Toska,	anëtar;
Sandër Beci,	anëtar;
Genti Ibrahimimi,	anëtar;
Marjana Semini,	anëtare,

me sekretare Anjeza Puka, në datën 6.11.2025, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 6 (K) 2025 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Klodiana Cankja, Ermelinda Cankja, Ardit Cankja, Drita Cani, Suzana Cani, Marvis Cani, Engjëll Tirana, Brian Tirana, Helga Hasekiu

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Këshilli I Ministrave, përfaqësuar nga Herald Jonuzaj, me autorizim.

Ministria e Brendshme, përfaqësuar nga Prefekti i Qarkut Elbasan, Ilir Bejtja, me urdhër delegimi.

Bashkia e Elbasanit, në mungesë.

Avokatura e Shtetit, përfaqësuar nga avokatja e shtetit Irma Qosja.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2024-4040, datë 22.10.2024, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Dërgimi i çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 15, 18, 41, 42, 43, 44, 131, shkronja “f”, 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, 141 dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 27, 71 e në vijim të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*Ligji Organik i Gjykatës*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatoren e çështjes Marsida Xhaferllari, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkesve, që kanë kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Këshillit të Ministrave, Ministrisë së Brendshme dhe Avokaturës së Shtetit, që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim të subjektit tjetër të interesuar, Bashkisë së Elbasanit, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Këshilli i Ministrave, me vendimin nr. 228, datë 14.5.2014, “Për shpronësimin për interes publik të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, të cilët preken nga hapja dhe sistemimi i rrugës ‘11 Nëntori’, segmenti nga shkolla ‘Jorgji Dilo’ deri tek ‘Rotonda te Posta’, të Bashkisë së Elbasanit” (*VKM-ja e shpronësimit*), bazuar në ligjin nr. 8561, datë 22.12.1999, “Për shpronësimet dhe marrjen në përdorim të përkohshëm të pasurisë, pronë private, për interes publik” (*Ligji për Shpronësimet*), ka shpronësuar kundrejt shpërblimit disa pasuri të paluajtshme që prekeshin nga hapja dhe sistemimi i rrugës “11 Nëntori” në qytetin e Elbasanit.

Dy prej pasurive të paluajtshme të shpronësuara u përkisnin trashëgimlënësve ligjorë të kërkuesve. Pasuria e parë ishte truall me sipërfaqe 202 m² dhe ndërtesë me sipërfaqe 82 m², e shpronësuar kundrejt shpërblimit 4.577.120 lekë, duke vlerësuar ndërtesën me vlerën 45.119 lekë/m², truallin me vlerën 4.081 lekë/m² dhe drufrutorët me vlerën 53.000 lekë. Pasuria e dytë ishte truall me sipërfaqe 262,15 m² e shpronësuar kundrejt shpërblimit prej 1.172.434,15 lekësh, duke e vlerësuar truallin sërish me vlerën 4.081 lekë/m² dhe drufrutorët me vlerën 102.600 lekë. Si rezultat i këtij shpronësimi, të shpronësuarit e këtyre dy pasurive kanë përfituar shpërblimin gjithsej prej 5.749.554,15 lekësh.

2. Shpërblimi është përllogaritur sipas vendimeve të Këshillit të Ministrave nr. 138, datë 23.2.2000, “Për kriteret teknike të vlerësimit dhe të përllogaritjes së masës së shpërblimit të pasurive pronë private, që shpronësohen, të pasurive që zhvlerësohen dhe të të drejtave të personave të tretë, për interes publik” (*VKM-ja e Kriteve Teknike të Vlerësimit*) dhe nr. 187, datë 6.3.2013, “Për miratimin e vlerës së pronës për secilin qark të Republikës së Shqipërisë” (*VKM-ja e Vlerës së Pronës 2013*). Kjo e fundit është miratuar bazuar në vendimin nr. 658, datë 26.9.2012, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e metodologjisë për vlerësimin e pronave të paluajtshme në Republikën e Shqipërisë” (*Metodologjia e Vlerësimit të Pronave*), i cili, për të përllogaritur vlerën e pasurive të paluajtshme, krijon një proces të plotë administrativ të mbledhjes të të dhënave të tregut nga zyrat e regjistrimit të pasurive të paluajtshme sipas çmimit të kontratave të shitjes të regjistruara prej tyre.

3. Vlera e ndërtesës për njësi/m² është përcaktuar me shkrim në shtator 2013 nga Zyra Vendore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Elbasan, me referencë *de jure* të mesatarja e shitblerjes të këtyre lloj pasurive gjatë vitit 2013 në zonën kadastrale ku ndodhej pasuria e kërkuesve. Ndërsa vlera e truallit për njësi/m² është konfirmuar me shkrim në tetor 2013 nga Agjencia e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave, me referencë të VKM-ja e Vlerës së Pronës 2013.

4. Me pretendimin se vlera e shpërblimit nuk i përgjigjej çmimit të tregut, një nga bashkëpronarët e dy pasurive ka paraqitur padi në gjykatë kundër Këshillit të Ministrave, Ministrisë së Brendshme dhe Bashkisë së Elbasanit, duke kërkuar ndryshimin e pjesës së VKM-së së Shpronësimit vetëm për sa i përket vlerës së shpërblimit. Gjatë gjykimit, gjykata e shkallës së parë ka pranuar ndërhyrjen kryesore të bashkëpronarëve të tjerë, me të njëjtin objekt si ai i padisë dhe gjykimi ka vazhduar edhe me pjesëmarrjen e tyre.

5. Ndërkohë që çështja po shqyrtohej në gjykatën e shkallës së parë, Këshilli i Ministrave ka miratuar vendimin nr. 514, datë 30.7.2014, “Për miratimin e vlerës së pronës për secilin qark të Republikës së Shqipërisë” (*VKM-ja e Vlerës së Pronës 2014*), me të cilin vlera e truallit për njësi/m² në zonën kadastrale të pasurive të kërkuesve u caktua në masën 7.502 lekë/m².

6. Gjatë gjykimit, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Durrës, me kërkesë të përfaqësuesit të kërkuesve, ka caktuar ekspert në fushën e vlerësimit të pasurive të paluajtshme për të përcaktuar vlerën e shpërblimit. Në datën 19.11.2014, eksperti ka paraqitur aktin e ekspertimit, për të cilin kishte përdorur metodën e krahasimit të drejtpërdrejtë, duke marrë parasysh ecurinë e transaksioneve të pronave të ngjashme, karakteristikat e veçanta të pasurive të shpronësuara dhe pozicionimin e tyre. Sipas ekspertit, pasuria e parë vlerësohej me 7.472.000 lekë (24.000 lekë/m² për truallin dhe 56.000 lekë/m² për ndërtesën), ndërsa pasuria e dytë me 6.291.600 lekë (24.000 lekë/m²). Si rezultat i përllogaritjeve të ekspertit, shpërblimi i shpronësimit për të dyja pasuritë duhej të ishte 13.763.600 lekë.

7. Në përfundim të gjykimit, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Durrës, me vendimin nr. 88, datë 28.1.2015, ka vendosur rrëzimin e padisë, me arsyetimin se institucionet publike provuan në gjykim ligjshmërinë e veprimtarisë së tyre në caktimin e vlerës së shpronësimit. Sipas saj, institucionet publike e kishin llogaritur shpërblimin sipas VKM-së së Kriteve Teknike të Vlerësimit që referonte të VKM-ja e Vlerës së Pronës 2013. Për sa i takon aktit të ekspertimit, që kishte përcaktuar një vlerë dukshëm më të lartë, gjykata e shkallës së parë është shprehur se eksperti nuk e kishte arsyetuar konkluzionin e tij, ekspertimi nuk kishte vlerë të paracaktuar provuese dhe nuk lidhej me provat e tjera të shqyrtuara. Po kështu, ajo

gjykatë ka arsyetuar se nuk mund t'i referohej një vlerë të kërkuar nga palët dhe të mbështetur nga eksperti, por ajo duhej përcaktuar sipas një metodologjie shtetërore, në mënyrë që të mos cenohej përmbushja e interesit publik.

8. Vendimi është lënë në fuqi nga Gjykata Administrative e Apelit. Kjo e fundit me vendimin nr. 2182/2256, datë 18.5.2017, ka arsyetuar se shpërblimi i shpronësimit ishte përlllogaritur bazuar në Ligjin për Shpronësimet, i cili në nenet 17 dhe 18 autorizon Këshillin e Ministrave të caktojë kriteret teknike të vlerësimit dhe të përlllogaritjes së shpërblimit. Më tej, ajo gjykatë është shprehur se, në të kundërt me sa pretendonin kërkuesit, vlera e shpronësimit nuk përlllogaritet sipas akteve nënligjore në fuqi në kohën kur del vendimi i Këshillit të Ministrave që miraton shpronësimin, por sipas atyre në fuqi në kohën e paraqitjes së kërkesës për shpronësimin. Në mbështetje të këtij arsyetimi, gjykata e apelit ka analizuar përmbajtjen e neneve 10, 17 dhe 19, të Ligjit për Shpronësimet, të cilat rregullojnë procedurën e shpronësimit, përlllogaritjen e vlerësimit paraprak dhe të atij përfundimtar të pasurisë që shpronësohet. Për rrjedhojë, sipas Gjykatës Administrative të Apelit, shpërblimi ishte i drejtë, pasi ishte përlllogaritur nga institucionet publike bazuar në VKM-në e Vlerës së Pronës 2013 dhe aktet e tjera nënligjore, që kanë qenë në fuqi në kohën e paraqitjes së kërkesës për shpronësimin.

9. Ndonëse kërkuesit kanë paraqitur rekurs, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2024-4040, datë 22.10.2024, ka vendosur mospranimin e tij. Gjykata e Lartë ka arsyetuar se gjykatat e faktit kishin përcaktuar saktë faktet e mosmarrëveshjes dhe kishin analizuar hollësisht Ligjin për Shpronësimet.

10. Në datën 14.2.2025, kërkuesit i janë drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit. Kolegji i Gjykatës në datën 2.5.2025 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve. Gjykata, në datën 6.11.2025, ka zhvilluar seancën plenare mbi bazë të dokumenteve dhe deri në datën 18.12.2025, ka biseduar për marrjen e vendimit. Përgjatë kohës së bisedimeve, gjyqtarja Holta Zaçaj, njëherazi Kryetare e Gjykatës, ka përfunduar ushtrimin e detyrës, për rrjedhojë nuk ka marrë pjesë në dhënien e vendimit.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

11. **Kërkuesit**, në mënyrë të përmbledhur, kanë pretenduar se nga vendimi i Gjykatës së Lartë u janë cenuar:

11.1 *E drejta për proces të rregullt ligjor*, e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e mëposhtme:

11.1.1 *E drejta e aksesit*, pasi Gjykata e Lartë pa arsyetim nuk ka bërë zëvendësimin procedural të një prej rekursuesve (ndërhyrës kryesor në proces), që kishte ndërruar jetë, megjithëse ishte kërkuar me shkrim në datën 15.10.2024, duke paraqitur edhe dëshminë e trashëgimisë ligjore.

11.1.2 *Standardi i arsyetimit të vendimit gjyqësor*, pasi Gjykata e Lartë ka arsyetuar në mënyrë sipërfaqësore, pa analizuar pretendimet e kërkuesve. Ajo nuk ka dhënë përgjigje për pretendimet se përse nuk është aplikuar vlera e tokës në momentin e shpronësimit dhe as përse gjykata e apelit nuk ka analizuar aktin e ekspertimit. Arsyetimi i Gjykatës së Lartë nuk është bindës dhe bie ndesh me qëndrimin që ajo ka mbajtur në raste të tjera të ngjashme.

11.2 *Parimi i barazisë përpara ligjit*, i garantuar nga neni 18 i Kushtetutës, pasi vlera e shpronësimit është shumë e ulët, duke i vendosur kërkuesit në pozita të pafavorshme dhe të pabarabarta me pronarët e pasurive të ngjashme, që i shesin pronat me çmimet e tregut, si dhe me ata që janë shpronësuar pas dy muajve, që janë shpërblyer me çmimet e reja të rritura me gati 100%.

11.3. *E drejta e pronës*, e garantuar nga neni 41 i Kushtetutës, pasi atyre u është mohuar përfitimi i shpërblimit të drejtë, i cili më së paku duhet të ishte i njëjtë me çmimin e miratuar në vitin 2014 kur ndodhi shpronësimi dhe jo me çmimin e VKM-së së Vlerës së Pronës 2013,

që i referohet situatës së tregut në vitin 2012. Shpërblimi nuk është aspak në koherencë me çmimet e aplikuara në të njëjtën zonë si përpara ashtu edhe pas shpronësimit. Për më tepër, rruga e re Tiranë-Elbasan ka rritur ndjeshëm vlerën e pronës. Për rrjedhojë, është cenuar edhe *parimi i sigurisë juridike*.

12. Subjektet e interesuara, Këshilli i Ministrave dhe Avokatura e Shtetit, kanë prapësuar mbi të njëjta argumente, duke u shprehur, në mënyrë të përmbledhur, se:

12.1 Pretendimi për cenimin e *së drejtës për proces të rregullt ligjor* është haptazi i pabazuar. Çështja lidhet drejtpërdrejt me shpërblimin e drejtë, që ka të bëjë me vlerësimin dhe interpretimin e ligjit nga gjykatat e zakonshme, ndaj nuk i përket juridiksionit kushtetues. Gjykata e apelit ka vlerësuar pretendimet në mënyrë të plotë mbi bazën e akteve të dosjes gjyqësore. Shpronësimi është bërë në përputhje me Ligjin për Shpronësimet dhe aktet nënligjore në fuqi në kohën e paraqitjes së kërkesës për shpronësimin. Akti i ekspertimit ka qenë teorik dhe jo konkret, pasi eksperti nuk ka sjellë asnjë argument dhe provë bindëse për vlerën e pronës të përllogaritur prej tij sipas metodologjive të përcaktuara në VKM. Gjykata e Lartë ka plotësuar kriteret e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese për arsyetimin e vendimit, pasi ka shprehur përmbledhtazi shkaqet e mospranimit të rekursit dhe pjesa arsyetuese lidhet me përfundimin e arritur në dispozitiv.

12.2 Pretendimi për cenimin e *parimit të barazisë përpara ligjit* nuk qëndron, pasi argumentet nuk janë ngritur në nivel kushtetues. Fakti që gjykatat kanë vendosur ndryshe në raste të tjera, nuk mund të justifikojë *apriori* pretendimet e kërkuësve. Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë nuk janë shprehur me vendim njësuës për çështje të kësaj natyre, ndaj kërkuësit nuk mund të kenë pritshmëri të ligjshme për pretendimet e tyre.

12.3 Pretendimi për cenimin e *së drejtës së pronës* është i pabazuar, pasi metodologjia e përdorur në përcaktimin e vlerës së shpronësimit të pasurisë nuk shfaq probleme në aspektin kushtetues. Po kështu, interpretimi që gjykatat i kanë bërë konceptit kushtetues të “shpërblimit të drejtë” nuk rezulton të jetë arbitrar.

13. Subjekti i interesuar, Ministria e Brendshme, përfaqësuar nga prefekti i qarkut Elbasan, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar se pretendimet e kërkuësve janë të pabazuara. Procedura e shpronësimit është bërë në përputhje me aktet ligjore në fuqi në atë kohë. Çmimi, përllogaritja dhe vlera për shpronësim për kategorinë “trual” janë bërë nga Bashkia e Elbasanit, bazuar në VKM-në e Vlerës së Pronës 2013, ku është përcaktuar çmimi për të gjitha pronat që do të shpronësohen për interes publik, për rrjedhojë Ministria e Brendshme nuk mund të rishikojë përllogaritjen e çmimit.

14. Subjekti i interesuar, Bashkia e Elbasanit, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim edhe pse është njoftuar rregullisht nga Gjykata.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimimin e kërkuësve

15. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të Ligjit Organik të Gjykatës, çdo individ mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të Ligjit Organik të Gjykatës, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

16. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vlerëson se kërkuësit legjitimohen *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi kundërshtojnë vendimin e Gjykatës së Lartë, me të cilin nuk është pranuar rekursi i tyre ndaj

vendimeve gjyqësore që kanë rrëzuar padinë e tyre për shpërblimin nga shpronësimi, ndaj justifikojnë interesin në çështjen e parashtruar. Ata e kanë përmbushur edhe *kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive në dispozicion*, të parashikuar në nenin 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, pasi i janë drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual për kundërshtimin e vendimit të Gjykatës së Lartë që ka përmbyllur procesin gjyqësor për çështjen e shpërblimit nga shpronësimi. Po kështu, kërkuesit legjitimohen edhe *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të Ligjit Organik të Gjykatës, pasi kundërshtojnë vendimin e Gjykatës së Lartë të datës 22.10.2024 dhe ankimin kushtetues individual e kanë paraqitur në datën 14.2.2025, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

17. Në drejtim të legjitimitetit *ratione materiae* kërkuesit kanë pretenduar se u është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor (në aspektet e së drejtës së aksesit dhe të standardit të arsytimit të vendimit), parimi i barazisë përpara ligjit dhe e drejta e pronës private e lidhur me sigurinë juridike, të garantuara respektivisht nga nenet 42, 18 dhe 41 të Kushtetutës.

18. Për sa i takon *së drejtës së aksesit*, ata kanë parashtruar se gjatë kohës që rekursi ishte në pritje për shqyrtim, dy prej bashkëpronarëve të pasurisë, që kishin vënë në lëvizje procesin gjyqësor (paditësja dhe një ndërhyrëse kryesore), kanë ndërruar jetë. Sipas tyre, Gjykata e Lartë, pa dhënë asnjë argument, ka vepruar ndryshe për kalimin procedural, pasi për një bashkëpronar e ka bërë kalimin, ndërsa për tjetrin jo, megjithëse për këtë të fundit kërkuesit, në datën 15.10.2024, kishin paraqitur kërkesë me shkrim.

19. Gjykata konstaton se në pjesën hyrëse të vendimit të Gjykatës së Lartë janë shënuar emrat e trashëgimtarëve ligjorë të njërit prej bashkëpronarëve (paditëses), si dhe emrat e bashkëpronarëve të tjerë (ndërhyrësit kryesorë). Ndërsa në pjesën arsyetuese është përshkruar se me vendim të ndërmjetëm është bërë kalimi procedural i palës paditëse te fëmijët e saj bazuar në dëshminë e trashëgimisë që mban datën 28.1.2020 (*shih paragrafin 18 të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Nuk rezulton që e njëjta procedurë të jetë ndjekur për trashëgimtarët ligjorë të bashkëpronarit tjetër (një prej ndërhyrësve kryesorë), që ka ndërruar jetë, përpara dhënies së vendimit nga Gjykata e Lartë, gjë që *prima facie* përbën shkelje procedurale. Në këtë pikë, Gjykata rithekson se nuk mjafton vetëm konstatimi i shkeljes, por duhet të analizohet karakteri i saj, pasojat që kanë ardhur për kërkuesin dhe për interesat që ai përfaqëson (*shih vendimin nr. 38, datë 2.12.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Mbi bazën e këtij standardi, si dhe duke mbajtur në konsideratë, nga njëra anë, se kërkuesit nuk kanë argumentuar sesi kjo shkelje ka pasur ndikim vendimtar në ecurinë e procesit dhe interesat e tyre, dhe, nga ana tjetër, se Gjykata e Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të tyre, që kanë mbajtur të njëjtin qëndrim përgjatë të gjithë procesit, konkludohet se shkelja nuk është thelbësore. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se pretendimi i kërkuesve për cenimin e së drejtës së aksesit është haptazi i pabazuar.

20. Gjykata vëren se pretendimet e tjera të kërkuesve (standardi i arsytimit të vendimit, parimi i barazisë përpara ligjit dhe e drejta e pronës), kanë të bëjnë me shpërblimin nga shpronësimi. Konkretisht, kërkuesit janë ankuar bazuar në nenet 42, 18 dhe 41 të Kushtetutës, duke parashtruar se Gjykata e Lartë, në ndryshim nga qëndrimi që ka mbajtur në raste të tjera të ngjashme, ka dështuar t’u japë përgjigje për vlerën e shpërblimit për dy pasuritë e shpronësuara, si dhe për refuzimin e rezultateve të ekspertimit. Ndërsa subjektet e interesuara, Këshilli i Ministrave dhe Avokatura e Shtetit, kanë prapësuar se arsyetimi i Gjykatës së Lartë plotëson standardet kushtetuese dhe se përcaktimi i shpërblimit ka të bëjë me interpretimin e ligjit dhe me çmuarjen e provave, ndaj nuk përbën çështje kushtetuese. Sipas tyre, në kushtet kur Gjykata e Lartë nuk ka dhënë vendim njësoj për çështje të kësaj natyre, nuk mund të ngrihen pretendime për qëndrimet e saj në çështje të ngjashme.

21. Neni 41 i Kushtetutës, teksa garanton të drejtën e pronës private (*pika 1*), përcakton, ndër të tjera, se ligji mund të parashikojë shpronësimin vetëm për interesa publikë (*pika 3*), ndërsa shpronësimi lejohet vetëm përkundërt një shpërblimi të drejtë (*pika 4*) dhe për mosmarrëveshjet për masën e shpërblimit mund të bëhet ankim në gjykatë (*pika 5*).

22. Në jurisprudencën kushtetuese për sa u takon garancive të nenit 41 të Kushtetutës është pohuar se e drejta e pronës përjashtimisht mund të cenohet vetëm në formën e “shpronësimit”

dhe të “kufizimit”. Kufizimi i ligjshëm që mund t’i bëhet së drejtës së pronësisë, në njërin prej këtyre dy situatave, kërkohet të realizohet me “ligj”, “vetëm për interesa publikë” dhe “vetëm përkundrejt një shpërblimi të drejtë” (shih vendimin nr. 17, datë 23.4.2010, të Gjykatës Kushtetuese). Shpërblimi i drejtë është koncept kushtetues i lidhur me rastet e shpronësimit ose kufizimit të së drejtës së pronës me ligj për interesa publikë gjatë një marrëdhënieje midis individit pronar dhe shtetit, ku individ i zhvishet nga e drejta e pronësisë sa herë që ndërhyrja në interes publik dhe ka të drejtë të ketë pretendime vetëm për masën e shpërblimit (shih vendimin nr. 4, datë 23.2.2016, të Gjykatës Kushtetuese).

23. Gjykata vëren se gjatë gjykimit të zhvilluar përpara gjykatave të zakonshme nuk ka pasur kundërshtim për faktin se dy pasuritë e kërkuarve janë shpronësuar bazuar në Ligjin për Shpronësimet për zbatimin nga Bashkia e Elbasanit të projektit për interes publik për hapjen dhe sistemimin e rrugës “11 Nëntori” brenda qytetit. Me fjalë të tjera, është fakt i pakundërshtueshëm se kërkuarët kanë pësuar ndërhyrje me ligj në të drejtën themelore të pronës, ndërhyrje e cila ka plotësuar edhe kriterin e interesit publik. Thënë kështu, çështja kryesore që është shtruar për zgjidhje përpara gjykatave të zakonshme lidhet me proporcionalitetin e ndërhyrjes, konkretisht me vlerën për metër katror të truallit dhe të ndërtesës, me të cilat është përllogaritur shpërblimi i kërkuarve për shpronësimin. Edhe pse gjykatat e zakonshme, si rregull, janë në pozicionin më të mirë për të përcaktuar ekzistencën dhe masën e dëmit, për shkak të kompetencës së tyre për të shqyrtuar dhe vlerësuar provat, Gjykata thekson se, sipas neneve 41, pika 4 dhe 17, të Kushtetutës, ajo ka juridiksion për të vlerësuar nëse shpërblimi për shpronësimin është i përshtatshëm dhe i mjaftueshëm, pra nëse është proporcional.

24. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se prapësimi i subjekteve të interesuara se rasti nuk përbën çështje kushtetuese nuk qëndron, ndaj do ta shqyrtojë themelin e saj në këndvështrim të standardit të arsytimit të lidhur me proporcionalitetin e ndërhyrjes në të drejtën e pronës, që hyn në juridiksionin kushtetues. Brenda të njëjtit këndvështrim dhe për aq sa është i zbatueshëm parimi i barazisë përpara ligjit, Gjykata do t’u japë përgjigje edhe argumenteve të palëve për qëndrimin e ndryshëm që Gjykata e Lartë ka mbajtur në çështje të tjera të ngjashme.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e standardit të arsytimit të vendimit të lidhur me proporcionalitetin e ndërhyrjes në të drejtën e pronës

25. Kërkuarët kanë parashtruar se janë shpronësuar përkundrejt një shpërblimi të padrejtë. Vlera e shpronësimit është llogaritur në kohën e kërkesës për shpronësim sipas VKM-së së Vlerës së Pronës 2013, e cila i ka përcaktuar çmimet sipas situatës së tregut në vitin 2012. Ndërkohë, kërkuarët janë shpronësuar në vitin 2014, vit në të cilin u miratua VKM-ja e Vlerës së Pronës 2014, që rriti vlerën e tokës me gati 100%, ndaj gjykatat e zakonshme duhej t’u referoheshin vlerave të nxjerra nga akti i ekspertimit. Shpërblimi nuk është në koherencë me çmimet e aplikuara në të njëjtën zonë si përpara, ashtu edhe pas shpronësimit. Rruga e re Tiranë-Elbasan ka rritur ndjeshëm vlerën e pronës. Sipas kërkuarve, arsyetimi i Gjykatës së Lartë nuk është bindës dhe bie ndesh me qëndrimin që ajo ka mbajtur në vendime të tjera të ngjashme. Gjykata e Lartë nuk i ka dhënë përgjigje pretendimit se përse gjykata e apelit nuk ka analizuar aktin e ekspertimit.

26. Subjektet e interesuara, Këshilli i Ministrave dhe Avokatura e Shtetit, kanë prapësuar se shpërblimi i shpronësimit është përcaktuar nga gjykatat e zakonshme sipas metodologjisë në fuqi, që nuk shfaq probleme kushtetuese. Interpretimi i “shpërblimit të drejtë” nga gjykatat nuk rezulton të jetë arbitrar dhe nuk cenon të drejtën e kërkuarve. Sipas tyre, gjykata e apelit u ka dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuarve për aktin e ekspertimit, njësoj si gjykata administrative e shkallës së parë, se eksperti nuk ka sjellë asnjë argument bindës në aktin e ekspertimit për përllogaritjen e shpërblimit. Ndërsa subjekti tjetër i interesuar, Ministria e Brendshme, ka prapësuar se shpërblimi është përllogaritur nga Bashkia e Elbasanit bazuar në VKM-në e Vlerës së Pronës 2013, për rrjedhojë ministria nuk mund të rishikonte përllogaritjen e shpërblimit.

27. E drejta për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Funkzioni i vendimit të arsyetuar është t’u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Detyrimi për garantimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor nuk nënkupton se kërkohet arsyetim i detajuar për çdo pretendim të palëve ndërgjyqëse, por ai varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimet nr. 17, datë 23.3.2023; nr. 80, datë 18.12.2017; nr. 34, datë 13.6.2016, të Gjykatës Kushtetuese*). Arsyetimi i kufizuar i vendimeve të mospranimit të rekursit, si rregull, nuk cenon standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor. Megjithatë, kur në rekurs janë ngritur pretendime kushtetuese, Gjykata e Lartë, bazuar në parimin e subsidiaritetit që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, duhet të investohet në ekzaminimin e tyre dhe të mbajë një qëndrim të shprehur për to (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 11, datë 16.4.2018; nr. 45, datë 3.7.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

28. Sipas Gjykatës, e drejta e individit të shpronësuar për shpërblim të drejtë përbën garanci kushtetuese me natyrë materiale në rastin e shpronësimit (*shih vendimin nr. 40, datë 22.12.2022, të Gjykatës Kushtetuese*). Neni 41 i Kushtetutës nuk ka përcaktuar kriteret që duhen zbatuar për përcaktimin e “shpërblimit të drejtë”, që do të thotë se kushtetutëbërësi e ka lënë në diskrecionin e ligjvënësit për të përcaktuar treguesit konkretë të vlerësimit të tij (*shih vendimin nr. 33, datë 30.5.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

29. Gjykata e ka marrë edhe më parë në analizë “shpërblimin e drejtë”, të parashikuar në nenin 41, pika 4, të Kushtetutës, por rastet kanë pasur të bëjnë me procesin e kthimit dhe të kompensimit të pronave të marra padrejtësisht nga shteti në vitet 1945–1990 dhe jo me shpronësimet e tjera për interes publik. Për rastet e para, Gjykata, duke interpretuar edhe nenin 181 të Kushtetutës, ka theksuar se garantimi i pronës private dhe shpërblimi i drejtë, si dhe koncepti i përcaktuar nga Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut (*KEDNJ*) për gëzimin e pronës në mënyrë të qetë, janë orientimet bazë mbi të cilat duhet të zgjidhen të gjitha çështjet që lidhen me shpronësimet dhe konfiskimet e padrejta nga shteti. Në procesin e kthimit dhe kompensimit të pronave, Gjykata e ka interpretuar shpërblimin e drejtë të lidhur me interesin publik, veçanërisht me respektimin e parimeve të drejtësisë, të proporcionalitetit dhe të shtetit social. Sipas saj, nga kriteret kushtetuese të “rregullimit të drejtë” dhe të “shpërblimit të drejtë”, të pranuar në nenet 41 dhe 181 të Kushtetutës, kriteri për shpërblimin ose kompensimin në dobi të subjektit të shpronësuar nuk mund të jetë i plotë, por i drejtë (*shih vendimet nr. 33, datë 14.11.2022; nr. 4, datë 15.2.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Lidhur me shpërblimin nga shpronësimi, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*GJEDNJ*) ka theksuar se autoritetet vendase gëzojnë një hapësirë të gjerë vlerësimi në përcaktimin e masës së tij. Roli i saj është i kufizuar, ajo respekton gjykimin e ligjvënësit për shpërblimin për shpronësimin përveçse kur ai është haptazi i paarsyeshëm (*shih Lithgow dhe të tjerë kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 8.7.1986, § 122*). Sipas GJEDNJ-së, ekuilibri midis interesit të përgjithshëm të komunitetit dhe kërkesave për mbrojtjen e të drejtave themelore individuale, si rregull, arrihet kur shpërblimi që i paguhet të shpronësuarit lidhet në mënyrë të arsyeshme me vlerën e tregut, të përcaktuar në kohën e shpronësimit (*shih Gashi kundër Kroacisë, datë 13.12.2007, § 41*). Çdo qasje tjetër mund të hapë derën për një shkallë pasigurie, madje edhe arbitrariteti (*shih Vistiņš dhe Perepjolkins kundër Letonisë [DhM], datë 25.10.2012, § 111*). Megjithatë, rregulli për shpërblimin e plotë sipas çmimit të tregut nuk është pa përjashtime (*shih Scordino kundër Italisë (nr. 1) [DhM], datë 29.3.2006, § 96*). Objektivat legjitimë të “interesit publik” (siç janë ato që ndiqen në masat e reformës ekonomike ose ato për të arritur një drejtësi më të madhe sociale) mund të kërkojnë që shpërblimi të jetë më i ulët se çmimi i plotë i tregut (*shih James dhe të tjerë kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 21.2.1986, § 54*).

31. Gjykata, në kontekstin e rrethanave të çështjes konkrete, vë në dukje se shpronësimi është një institut juridik, i cili, nëpërmjet një akti individual të bazuar në ligj dhe për interes publik, shuan të drejtën e pronës për një pasuri private, në këmbim të një shpërblimi të drejtë, në rastet kur kjo është e nevojshme për të realizuar përmbushjen e interesit publik. Shpronësimi

është rezultat i masave ose i reformave të planifikuara për të përmbushur interesa publike, ndaj ligjvënësi dhe ekzekutivi, si rregull, gëzojnë hapësirë të gjerë vlerësimi në caktimin e shpërblimit, sepse janë në pozicionin e duhur për të pasur njohuri të drejtpërdrejta të shoqërisë, nevojave dhe burimeve. Në këtë drejtim, një kusht thelbësor është vlerësimi nëse përdorimi i ri i pasurisë që shpronësohet do të sjellë dobi publike më të madhe sesa ajo që rrjedh nga përdorimi aktual i saj, pra kur interesi publik mbizotëron kundërt interesave privatë të pronarit të pasurisë.

32. Natyra e shpërblimit nga shpronësimi ndryshon nga ajo e dëmshpërblimit sipas së drejtës civile, pasi nuk synon të rimbursojë individin e prekur nga të gjitha humbjet aktuale dhe të ardhshme që lidhen me dëmin e pësuar, siç është fitimi i munguar. Në fakt, ai synon në parim të pasqyrojë shumën financiare të nevojshme për të zëvendësuar pasurinë e shpronësuar me një pasuri të së njëjtës kategori dhe cilësi, dhe merr parasysh vetëm vlerën në kohën e shpronësimit dhe jo zhvillimet e ardhshme të pronës. Me fjalë të tjera, qëllimi i shpërblimit sipas nenit 41, pika 4, të Kushtetutës, është të rivendosë një gjendje “të barasvlershme me gjendjen e mëparshme”.

33. Thelbi i garancisë kushtetuese, të parashikuar në nenin 41, pika 4, të Kushtetutës, është të garantojë ekuilibrin midis interesit publik dhe shuarjes të së drejtës së pronës së individit, prej nga rrjedh detyrimi i prerë dhe i pakushtëzuar i shtetit për të siguruar një shpërblim të drejtë për shpronësimin. Ky shpërblim mund të korrespondojë me një vlerësim të plotë, por mund të jetë edhe më i ulët, pasi llogaritja e tij nuk merr në konsideratë vetëm interesin e individit të prekur, por e peshon atë në raport me interesin publik. Kështu, kur shteti ndërmerr një projekt të madh që kërkon shpronësimin e shumë individëve, barra e shpronësimit ndahet mes shumë individëve dhe pabarazia individuale zvogëlohet. Në këto rrethana, ekuilibrimi i interesit publik me atë privat mund të justifikojë dhënien e një shpërblimi më të ulët sesa vlera e plotë e pronës.

34. Megjithatë, shpërblimi dukshëm i ulët vendos barrë joproporcionale ndaj individit dhe mund të përbëjë cenim të Kushtetutës. Për këtë arsye, autoritetet kompetente, gjatë procedurës së shpronësimit, dhe më tej gjykatat e zakonshme, gjatë procesit gjyqësor, duhet të shqyrtojnë me kujdes të gjithë faktorët relevantë për përcaktimin e shpërblimit nga shpronësimi për të arritur ekuilibrin e duhur dhe për të mos i vendosur individit një barrë të tepruar. Shpërblimi nga shpronësimi duhet të jetë domosdoshmërisht rezultat i ekuilibrit të interesave të individit të shpronësuar me ato të publikut të gjerë. Ai nuk mund të përfaqësojë as njohjen e njëanshme të interesave të pronarit dhe as vetëm ato të publikut të gjerë.

35. Në vështrim të kriterëve të mësipërme, Gjykata vëren se kërkuesit kundërshtojnë vetëm vendimin e Gjykatës së Lartë, me të cilin është vendosur mospranimi i rekursit të tyre. Në situatën kur rekursi nuk është shqyrtuar në themel dhe për të respektuar kufirin midis juridiksionit kushtetues dhe atij gjyqësor, Gjykata për zgjidhjen e çështjes do t'i japë përgjigje pyetjes nëse Gjykata e Lartë ka arsytuar mjaftueshëm për vlerën e shpërblimit që kanë përfituar kërkuesit nga shpronësimi, pra për proporcionalitetin e ndërhyrjes në të drejtën e pronësisë, që, siç u theksua, atyre u është kufizuar me ligj dhe për interes publik (*shih supra paragrafin 23*).

36. Në këtë këndvështrim, Gjykata konstaton se Bashkia e Elbasanit në janar të vitit 2014 ka paraqitur kërkesë për shpronësim në Ministrinë e Brendshme për të realizuar projektin për hapjen dhe sistemimin e rrugës “11 Nëntori” brenda qytetit. Në cilësinë e kërkueses së shpronësimit, ajo ka kryer procedurën e vlerësimit paraprak të pasurive dhe ka përgatitur dokumentacionin që duhet të shoqëronte kërkesën për shpronësim. Sipas saj, dy pasuritë e kërkuesve vlerësoheshin paraprakisht me 4.577.120 lekë (pasuria e parë) dhe 1.172.434,15 lekë (pasuria e dytë), vlera të cilat janë llogaritur me 4.081 lekë/m² për truallin dhe 45.119 lekë/m² për ndërtesën. Bashkia e Elbasanit në përcaktimin e vlerave të pasurive ka bashkëpunuar me Zyrën e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Elbasan (për ndërtesën) dhe Agjencinë e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (për truallin). Të dyja këto institucione, në vjeshtën e vitit 2013, kanë deklaruar me shkrim çmimin për njësi për metër katror, me referencë

te VKM-ja e Kritereve Teknike të Vlerësimit dhe VKM-ja e Vlerës së Pronës 2013, si dhe mesataren e transaksioneve të vitit 2013. Nuk rezulton që vlerësimi paraprak i pasurive nga Bashkia e Elbasanit të jetë rishikuar nga Ministria e Brendshme, si institucioni kompetent për të ndjekur procedurën e shpronësimit, e cila ka propozuar për shqyrtim dhe miratim në Këshillin e Ministrave vendimin e shpronësimit, duke e konsideruar vlerësimin paraprak si përfundimtar. Në datën 14.5.2014, Këshilli i Ministrave ka nxjerrë VKM-në e Shpronësimit, duke caktuar shpërblimin e kërkuar me 4.577.120 lekë (pasuria e parë) dhe 1.172.434,15 lekë (pasuria e dytë).

37. Megjithëse kërkuarit kanë paraqitur padi në gjykatë për masën e shpërblimit, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Durrës në datën 28.1.2015, ka vendosur rrëzimin e padisë, duke arsyetuar, ndër të tjera, se kërkuarit nuk kanë sjellë asnjë provë që tregonte se vendimi i shpronësimit nuk ishte i mbështetur në ligj, ndërsa akti i ekspertimit i shqyrtuar gjatë gjykimit nuk lidhej me provat e tjera shkresore dhe nuk ishte i besueshëm (*shih supra paragrafin 7*). Vendimi i saj është lënë në fuqi nga Gjykata Administrative e Apelit në datën 18.5.2017, e cila, në mënyrë të përmblodhur, ka arsyetuar se kërkuarit ishin shpërblyer në përputhje me nenin 19 të Ligjit për Shpronësimet, sipas metodikës ligjore dhe se jo domosdoshmërisht shpërblimi i drejtë nënkupton vlerën e tregut të pasurisë (*shih supra paragrafin 8*).

38. Kërkuarit kanë paraqitur rekurs, duke ngritur, ndër të tjera, pretendimin se shpërblimi nga shpronësimi ishte i padrejtë dhe i gabuar, si dhe në kundërshtim me konceptin e “shpërblimit të drejtë”, të përcaktuar nga Kushtetuta, Kodi Civil dhe Ligji për Shpronësimet, ndaj shpërblimi i tyre duhej caktuar sipas përlllogaritjeve të aktit të ekspertimit që ishin kryer në gjykatën e shkallës së parë. Pavarësisht këtij pretendimi, Gjykata e Lartë, në datën 22.10.2024, me arsyetim të kufizuar, ka vendosur mospranimin e rekursit, me fjali të standardizuara se përfundimi i gjykatave të faktit ishte i bazuar në ligj, se gjykata e apelit kishte analizuar drejt Ligjin për Shpronësimet dhe se pretendimet që lidheshin me vlerësimin e provave dilnin jashtë juridiksionit rishikues dhe ekskluzivisht ligjor të Gjykatës së Lartë (*shih supra paragrafin 9*).

39. Duke mbajtur në konsideratë faktin se Gjykata e Lartë është shprehur se gjykata e apelit ka analizuar drejt Ligjin për Shpronësimet, Gjykata çmon të vërë në dukje përmbajtjen e tij. Ligji në fjalë parashikon se shpronësimi bëhet vetëm për interes publik, kur interesi publik mbizotëron ndaj interesave privatë të pronarëve të tyre, në përputhje me kushtet e parashikuara nga ligji dhe parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare (*neni 2*); parimet e transparencës, barazisë së qytetarëve dhe mbrojtjes të të drejtave dhe interesave pronësorë të tyre duhet të respektohen (*neni 3*); ai mund të bëhet për shkaqe të ndryshme, përfshirë realizimin e projekteve kombëtare ose vendore dhe investimeve në funksion të mjedisit, shëndetit etj., sikundër infrastrukturës në shërbimin dhe interesin e publikut (*neni 8*).

40. Për sa i takon së drejtës së pronës private në rastin e shpronësimit, Ligji për Shpronësimet parashikon tre garanci: *garancia e parë* ka të bëjë me parimin e ndërhyrjes minimale - shpronësimi duhet të kufizohet vetëm në masën e domosdoshme për arritjen e qëllimit publik (*neni 2*); *garancia e dytë* ka të bëjë me shpërblimin e drejtë - ai llogaritet në masë të njëjtë me vlerën e plotë të vlerësimit përfundimtar të pasurisë së shpronësuar dhe është i menjëhershëm, pasi paguhet njëkohësisht me transferimin e pasurisë të shteti (*nenet 2, 4, 16 dhe 19*); *garancia e tretë* ka të bëjë me ankimin e të shpronësuarit në gjykatë për masën e shpërblimit (*neni 24*).

41. Ligji për Shpronësimet ka parashikuar edhe procedurën e caktimit të shpërblimit nga shpronësimi. Kërkuarit i shpronësimit, ku përfshihen edhe autoritetet bashkiake, kur aplikon te ministria kompetente, duhet të paraqesë një numër dokumentesh, midis të cilave edhe vlerësimin paraprak të objekteve të shpronësimit dhe masën e shpërblimit që parashikohet për secilin pronar privat (*neni 10, shkronja “ç”*). Ndërkohë, ministri kompetent urdhëron ngritjen e një komisioni të posaçëm për të mbikëqyrur procedurën e shpronësimit, anëtarët e të cilit duhet të jenë me përvojë dhe kualifikim të posaçëm në fushën juridike, ekonomike dhe inxhinierike (*neni 11*). Me anë të këtij komisioni, ministria kompetente kryen një sërë

veprimesh për verifikimin e ligjshmërisë së kërkesës për shpronësim dhe të dokumentacionit të saj (*nenet 12–15*). Në vijim, komisioni i posaçëm llogarit shumën e shpërblimit të pasurisë që shpronësohet, bazuar në vlerën fillestare, amortizimin, destinacionin, vendndodhjen, indekset e ndryshimit të çmimeve të tregut dhe të monedhës, si dhe kriteret e tjera teknike të miratuara nga Këshilli i Ministrave (*neni 17*). Ministri kompetent duhet më pas të paraqesë në Këshillin e Ministrave propozimin për shpronësim të shoqëruar me një numër dokumentesh, ku përfshihet edhe shuma e shpërblimit të propozuar (*neni 20*). Këshilli i Ministrave vendos për shpronësimin kur propozimi për shpronësim konsiderohet se është i bazuar në ligj dhe në fakt. Vendimi i shpronësimit duhet të përfshijë pasuritë private që shpronësohen dhe pronarët respektivë të tyre, shumën e shpërblimit që do të paguhet, si dhe afatin dhe mënyrën e pagesës (*neni 21*).

42. Mbi bazën e fakteve të përcaktuara nga gjykatat e faktit, Gjykata fillimisht vëren se, ndonëse shpronësimi u vendos në datën 14.5.2014, shpërblimi i kërkuarve përkon me vlerësimin paraprak të pasurive të kryer nga Bashkia e Elbasanit në vjeshtën e vitit 2013, bazuar në vlerat e përcaktuara nga VKM-ja e Vlerës së Pronës 2013, e cila rezulton të jetë miratuar në datën 6.3.2013. Në këtë pikë evidentohet se: VKM-ja për Vlerën e Pronës 2013 hartohet sipas Metodologjisë për Vlerësimin e Pronave të Paluajtshme, që nënkupton një proces mbledhësh të dhënash për të gjithë territorin e Republikës – proces që zgjat në kohë, ndaj nuk duket i pabazë pretendimi i kërkuarve se vlerat e vitit 2013 *de facto* pasqyrojnë situatën e tregut në vitin 2012; VKM-ja e Vlerës së Pronës 2014 që dyfishoi vlerat e pronave, *de facto* pasqyron situatën e tregut në vitin 2013; shuma e shpërblimit nga shpronësimi, sipas kërkuarve, nuk mjafton të sigurojë as një apartament me sipërfaqe të vogël. Po kështu, nuk rezulton që gjykatat e faktit të kenë shqyrtuar nëse Ministria e Brendshme, në cilësinë e ministrisë përgjegjëse, kishte bërë verifikimet nëpërmjet komisionit të posaçëm sipas kriterëve ligjorë të nenit 17 të Ligjit për Shpronësimet, me qëllim vlerësimin përfundimtar të pronës. Për rrjedhojë, nuk konsiderohet e paarsyeshme që kërkuarët kishin pritshmëri për një vlerë më të lartë shpërblimi.

43. Në vijim, Gjykata vëren se gjykata e shkallës së parë caktoi ekspert gjatë gjykimit, i cili konkludoi se vlera e tregut për m² për truallin ishte 24.000 lekë/m², ndërsa për ndërtesën ishte 56.000 lekë/m², vlera sipas të cilave shpërblimi i kërkuarve pothuajse trefishohej (*shih supra paragrafin 6*). Megjithatë, kjo provë nuk u vlerësua e besueshme nga gjykata e shkallës së parë, me fjalinë standarde që nuk përputhej me provat e tjera shkresore dhe se eksperti ishte teorik. Po kështu, gjykata e apelit nuk dha ndonjë arsye se përse konkluzioni i ekspertit nuk duhej marrë në konsideratë, edhe pse kërkuarët e kishin ngritur si shkak të veçantë në aktin e apelit. Për më tepër, ndonëse Ligji për Shpronësimet parashikon se vlerësimi paraprak i pronës llogaritet në kohën e paraqitjes së kërkesës për shpronësim, ndërsa ministria përgjegjëse bën vlerësimin përfundimtar, i cili i propozohet Këshillit të Ministrave, gjykata e apelit u shpreh se shpërblimi përcaktohet në kohën e paraqitjes së kërkesës për shpronësim, duke zhbërë një prej garancive ligjore të shpërblimit të drejtë, atë të përllogaritjes së tij me vlerën e pasurisë në kohën e shpronësimit. Në këtë mënyrë, gjykata e apelit dështoi t'u jepte kërkuarve një përgjigje specifike për pretendimin kryesor të tyre, i cili ishte vendimtar për zgjidhjen e çështjes.

44. Megjithëse rekursi i kërkuarve për mungesën e arsytimit nga gjykata e apelit për shpërblimin e drejtë nga shpronësimi kishte të bënte me një shkelje potenciale të të drejtave kushtetuese, të cilën gjykatat e zakonshme kanë detyrimin ta shqyrtojnë me kujdesin e duhur, Gjykata e Lartë vendosi mospranimin e rekursit pa i dhënë përgjigje të shprehur pretendimit për përllogaritjen e shpërblimit nga shpronësimi, i cili ishte edhe pretendimi vendimtar për zgjidhjen e çështjes. Në këtë pikë, Gjykata vëren se kërkuarët kanë sjellë në vëmendje të saj edhe qëndrimin e ndryshëm që Gjykata e Lartë ka mbajtur në dy raste të ngjashme, në të cilat ajo ka pohuar se në funksion të realizimit efektiv të së drejtës kushtetuese për mbrojtjen e pronës, në rastet e kufizimit me ligj të saj, merr rëndësi identifikimi i vlerës së drejtë të shpërblimit, duke iu afruar, për sa është e mundur, vlerës së vërtetë të pasurisë së paluajtshme në kohën e shpronësimit, pa akorduar masë më të lartë dhe as një masë të ulët ose të papërfillshme (*shih vendimet nr. 00-2024-1495 (161), datë 16.4.2024 dhe nr. 00-2024-4901*).

(443), datë 29.10.2024, të Gjykatës së Lartë). Në mbështetje të këtij qëndrimi, Gjykata rithekson se kur individ shpronësohet nga pasuria private vetëm një shpërblim i drejtë garanton ekuilibrin midis interesit publik dhe shuarjes të së drejtës së pronës (*shih supra paragrafët 33–34*).

45. Për sa më lart, Gjykata çmon se kërkuessve u janë cenuar të drejtat kushtetuese të garantuara nga neni 42 i Kushtetutës i lidhur me nenin 41, pika 4, të saj nga vendimi i Gjykatës së Lartë.

46. Gjykata, bazuar në natyrën e gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, si dhe në parimin e subsidiaritetit që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, rithekson rolin e pazëvendësueshëm të Gjykatës së Lartë, së cilës i përket detyra kushtetuese për të siguruar njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore. Ajo gjykatë nuk ka asnjë pengesë të zgjidhë vetë çështjen ose të orientojë zgjidhjen e saj nga gjykata më e ulët, duke njësuar e zhvilluar edhe praktikën gjyqësore në përputhje me standardet kushtetuese dhe ato të GJEDNJ-së të trajtuara në këtë vendim.

47. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuessve janë të bazuara, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe nenit 72, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.
 2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2024-4040, datë 22.10.2024, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.
 3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.
Marrë më 18.12.2025.
Shpallur më 22.1.2026.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari

Anëtarë: Sonila Bejtja, Fiona Papajorgji, Ilir Toska, Sandër Beci, Marjana Semini, Genti Ibrahimi